

'Udechoo 'Udustl'us John 'Uk'eyánguz-i

Ndi khuni be ts'úkhuna-i, 'i ghun

1 ¹Soo 'udechoo da' whuts'un hoonli-un soo ts'ih'un un'a whuzdánt's'o-un, nena be cha ts'onalh'en, 'ink'ez nela be cha oot'áts'aznai khuni be ts'úkhuna-i, 'i ghun.

²Ndi be ts'ukhuna-i nenalhts'et hahóolts'ut 'ink'ez ts'ohon'en 'ink'ez howu yats'alhduk. Ndi 'ilhiz be ts'ukhuna-i neBá bulh 'unt'oh. 'I nenalhts'et hahóolts'ut, 'et huwun nohts'udáni'.

³Ndet la ts'ohon'en-un 'ink'ez ts'odánt's'o-un, 'et huwun nohts'útni. 'Et whe la lhulh 'uts'int'oh ts'oole'. 'Et 'alha neBá 'ink'ez ooYe' Sizi Gri 'enne bubulh 'ilho uzdidowh.

⁴'Ink'ez ndi ts'iyawh huwun nohts'ó k'e'ts'anguz, 'et whe la tube cho whunólhni.

Ndi be hoot'en-i, 'i ooniz ts'idulh de, 'et de 'ilhoh 'uts'int'ohne ts'inli

⁵Ndi khuni ts'odánt's'o-un 'i 'unt'oh, 'en ts'aháalts'ut-i, 'i ghun nohts'útni Yak'usda be hót'en-i 'unt'oh, 'ink'ez 'aw tsálhgus ooghu hooloh gaih.

⁶'En bulh lhulh 'úts'int'oh ts'utni de, 'ink'ez tsálhgus yo tse ts'idulh de, 'et ts'uwhuts'it whe' ts'utni, 'ink'ez 'aw khuni 'alha' 'unt'oh-i ook'unulhe'ts'ust'en.

⁷'Et hoont's'i be hoot'en-i bulh 'unt'oh, 'i ooniz ts'idulh de, 'et de 'ilhoh lhulh 'uts'int'ohne ts'inli 'ink'ez ooYe' Sizi Gri buz kai' be nelubeshi ts'iyawh yuna'alhde.

⁸'Aw lubeshi lhts'it'ih ts'utni de, na'uzdunut'ah 'ink'ez khuni 'alha 'unt'oh-i neghu hooloh.

⁹Lubeshi 'uts'alh'en ts'utni de, 'aw nelalhdutisni 'ink'ez ts'ih'un 'unt'oh whe nelubeshi neba yunaoodutilnoh 'ink'ez tank'us un'a 'uhoont'oh-un, ts'iyawh whuch'a neyuna'tilhdoh.

¹⁰'Aw lubeshi lhe'ts'ílel ts'utni de, Yak'usda whuts'it-un 'unt'oh ts'utni whe' ts'utni, 'ink'ez ooghuni, 'aw neghu hooloh.

2 ¹Suzkehkeyaz, 'aw lubeshi 'utilh'elh whuch'a 'et huwa ndi khuni 'i be nohts'ó k'e'usges. Mbene la lubeshi 'ulh'enne, 'enne buba neBá Yak'usda but neba yatilhduk-un, Sizi Gri, ts'ih'un un'a 'unt'oh-un, 'en 'unt'oh.

²'Ink'ez 'en 'unt'oh nelubeshi k'elha dazsai. 'Aw wheni za iloh. Yinka ndulcho whe whulubeshi k'elha cha. 'I be la neBá soo cho nets'u náitot'en 'et hukwa.

Sizi Gri mbe unli, whuz un'a t'ezninzun

³Khuni netl'aidan'ai-i ook'une! ts'ut'en de, 'et whuz un'a t'ets'onínzun 'i gha Sizi Gri t'ezninzun.

⁴Mbe la 'en t'enuszun ni de, 'ink'ez yughuni yuk'unulhe'ust'en de, 'en whuts'it-un 'unt'oh 'ink'ez ndi khuni 'alha' 'unt'oh-i 'aw lhiyít'ih whe 'unt'oh.

⁵'Et mbe la yughuni k'une! 'ut'en-un, 'en 'alha Yak'usda ye nék'entsi'-i be ts'ih'un un'a lhadúlya whe 'unt'oh. Njan huwa t'ets'onínzun Sizi Gri ooyúzdults'i whe' ts'int'oh.

⁶Mbe la ye yudfnda-un ni de, nts'en'a la nusuya-un, 'et whuz un'a za nóya' huba' hoont'oh.

⁷Sulhutsinke^a 'aw khuni 'andidi-i netl'aidan'ai-i, 'i ghun iloh nohts'ó k'e'usges. 'Udechoo whuts'un t'engahzun ndi khuni 'uda-i 'unt'oh. Ndi khuni 'uda-i, 'udechoo whuts'un dahts'o-i, 'i 'unt'oh.

⁸Tsalhqus yo 'awet whedúdeh 'ink'ez ts'ih'un be hóot'en-i 'awet be hóot'en sulí!. 'Et huwa nohts'ó k'e'usges 'ink'ez doo cha 'unohdúsní, 'andít khuni netl'aídan'ai-i, 'i ndi 'alha khuni 'i yulh 'únt'oh, 'ink'ez nohni cha bulh 'áht'oh.

⁹Mbe la be hóot'en niz 'unt'oh ni de, 'ink'ez dulhutsin ts'udutni, 'en 'awhuz tsalhqus yo usda whé 'unt'oh.

¹⁰Mbe la dudulhutsin k'entsi'-un, 'en be hóot'en toh 'unt'oh 'ink'ez 'aw tank'us 'utit'elh-un whuts'u nóot'i ait'oh.

¹¹'Et hoonts'i mbe dudulhutsin ts'udutni-un, 'en tsálhqus yo 'unt'oh 'ink'ez tsálhqus yo nuya. 'Ink'ez nts'e tizya-un 'aw t'eeonúszun, ndi tsahólhqus-i be hoos'en sulí! 'et huwa.

Yak'usda ba ulhtusne huzdli'

¹²Ts'oodunneyaz Sizi Gri boozi' gha nohclubeshi nohba buna'ide, 'et huwa nohts'ó k'e'usges.

¹³Nebáke ndult'ohne ndun mbe 'udechoo whuts'un hoonli-un, 'en t'engahzun, 'et huwa nohts'ó k'e'usges.

---

a 2:7 Ndi khuni, "Sulhutsinke," mbene la Sizi Gri ooba 'alha' yint'ohne, 'enne 'ants'i lhuzkehke hinli le'hint'oh. 'Et huwa lhulhutsin 'ink'ez lhulhtuske hudli whe' hint'oh.

Chilke ntsi'-un ooch'a' nulhde 'et huwa nohts'ó k'e'usges.
Ts'oodunne neBá t'enahzun, 'et huwa nohts'ó k'e'usges.

- 14 Nebáke mbe la 'udechoo whuts'un 'unt'oh-un t'enahzun,
'et huwa nohts'ó k'e'isguz.
Chilke ulhtus 'ink'ez Yak'usda ooghuni nohyudín'ai,
'ink'ez ntsi'-un ooch'a' nulhde,
'et huwa nohts'ó k'e'isguz.

Ndiz un'a ndi yun k'ut uzdólts'i'

15 Ndi yun k'ut tank'us 'uwhut'en-un 'ink'ez ndi yun k'ut hoonli, 'i cha,
whuts'u nóht'i junih. Mbe la ndi yun k'ut tank'us ne'whut'en ndóohoont'oh-
un whuts'u nint'i de, 'aw neBá ye nék'entsi'-i ooghu wheyooloh whe 'unt'oh.

16 Neyust'e whuts'ú nint'i-un, 'ink'ez nena whuts'u nánt'i-un cha, 'ink'ez
ndai la aht'i-un be 'ududulhti' de, ndi 'i ts'iyawh ndi yun k'ut huba
'unt'oh, 'ink'ez 'aw neBá ts'u halhúhoolts'ut 'et huwa.

17 Ndi yun 'awet whewhúlts'it 'ink'ez oots'úznint'i-i cha, 'et hoonts'i
Yak'usda hukwa' ninzun te ne'út'en-un, 'en 'ilhiz khutinalh.

Mbene la Christ ch'az ditnine, 'enne buch'a khóhde'

18 Ts'oodunne 'awet 'et né'hunint'o whe' hoont'oh. Christ ch'az ditni-un
whuz de úyalh whulh údahts'o whe' hoont'oh. 'Andit hoonts'i Christ ch'az
ditnine huldlai whe' hoont'oh. 'Et whe t'ets'onínzun 'awet 'et né'hunint'o
whe' hoont'óh.

19 Nets'u hahándil whe' hint'oh 'et hoonts'i 'aw nebulh didowhne iloh
'uhint'oh. Nebulh didowhne 'uhint'oh de, nebulh za da' hoot'e' oole'. 'Et
hoonts'i whehandil 'et huwa la ts'iyanne t'ebunózin 'aw nebulh didowhne
lhuhíloh.

20 'Et hoonts'i ndun Christ lubeshi ooghu hooloh-un, 'en Ndoni
nohyúidan'ai 'ink'ez ts'iyantsuk t'eeonáhzun.

21 Ndi khuni 'alha 'unt'oh-i t'enuzahzun huwa iloh nohts'ó k'e'isguz.
Ndi khuni t'enahzun 'et huwa nohts'ó k'e'isguz 'ink'ez ndi khuni 'alha'
'unt'oh-i whuts'it ooghu hooloh.

22 Mbe la Sizi 'en Christ 'unli 'et whuts'oodidlai-un, 'en whuts'it-un
'unt'oh. 'En Christ ch'az ditni-un 'unt'oh. 'En 'unt'oh neBá 'ink'ez ooYe'
bulh whuts'oodidlai.

23 Mbe la neBá ooYe' ts'oodidlai-un, neBá cha lhiyít'ih whe 'unt'oh. Mbe
la neBá ooYe' ooba 'alha' yint'oh de, ooBá cha yut'i whe 'unt'oh.

'Udechoo whuts'un whudáhts'o-un 'ilhiz wheni bulh 'óoht'e'

24 'Et huwa 'udechoo whuts'un whudáhts'o-un 'ilhiz wheni bulh 'óoht'e'.
'Et 'udechoo whuts'un whudáhts'o-un nohbulh 'úhoont'oh de, 'et de la
neBá 'ink'ez ooYe' cha bubulh útiht'elh.

²⁵ Njan nets'ú hoozi-un, 'ilhiz ts'ukhutinahl-un, 'et 'uwhúlhni.

²⁶ Mbene la nanohunti'ah hukwa' 'ut'enne, 'enne bughun ndi nohts'ó k'e'isguz.

²⁷ Et hoonts'i Ndoni neBá nohyeídan'ai-i, 'ilhiz nohbulh 'únt'oh, 'ink'ez 'uyoonne dune 'aw 'on 'un whunohodoolh'eh huba lhe'hóot'oh. 'Et k'us ndi nohyudílt's'ut-i ts'iyantsuk whunohdulh'eh 'ink'ez ts'ih'un 'unt'oh, 'aw whuts'it-i iloh 'unt'oh. 'Et soo nts'en'a la whunohdaldh'e', whuz un'a za bulh 'óoht'e'.

**Wheni Yak'usda oodune'ne, 'aw hoonli hukwaya
Ihts'iloh whe la oobut núzdolya'**

²⁸ Ts'oodunneyaz ndun 'en za bulh 'óoht'e'. 'Et whe la nohnalhl ts'et hainya de, 'ink'ez whusanája de, nedzi ulhtus unli 'ink'ez 'aw hoonli hukwaya Ihts'iloh whe la oobut núzdolya'.

²⁹ 'En ts'ih'un un'a 'unt'oh t'eeonáhzun de, t'eeonahzun mbene la ts'ih'un ne'út'enne 'enne Yak'usda yé ulhtus-i be huwhuzdli whe' hint'oh.

3 ¹ Dalcho-i be la neBá nek'entsi'-un negha óonin'ai, Yak'usda dich'oh uneúlhni buzkeh 'uts'int'oh soo cho whunulh'en. 'Et huwa ndi yun k'ut whut'enne t'enehunúszun, didut 'aw t'ehinúszun 'et huwa.

² Ook'esi'ne 'andit Yak'usda buzkeh ts'inli. Daztit'elh-un 'awhuz nenalhts'et halhúwhulhts'it. 'Et hoonts'i t'ets'oninzun ts'an'en de, soo bunduz tilt'elh, soo nts'en'a la dantoh, whuz un'a uztilh'elh 'et huwa.

³ 'Ink'ez mbene la whuz un'a hits'un hukwa tse hooline, dutsun hooloh na'hudutiltselh, dant'oh la ootsun hooloh, whuz un'a.

Lubeshi 'uts'ulh'en-un ts'iyawh whulazdootnih huba' hoont'oh

⁴ Mbe la lubeshi 'ulh'en, 'aw khuni yuk'únulhe'ust'en-un whe 'unt'oh. 'Et khuni k'uts'uyus de, lubeshi 'uhoont'oh.

⁵ 'Ink'ez t'eeonáhzun nelubeshi neba 'ún yutoolhdilh ha ndi yun k'ut nusuya. 'Ink'ez didut 'aw lubeshi ooghu hooloh whe 'unt'oh.

⁶ Mbe la ye yudinda-un, 'aw lubeshi oolh'en ait'oh whe 'unt'oh. Mbe la lubeshi 'ulh'en-un, 'aw lhuyí'el 'ink'ez 'aw t'einúszun.

⁷ Ts'oodunneyaz 'uyoon nanohnoo'ah junih. Mbe la ts'ih'un ne'ut'en-un, 'en ts'ih'un 'unt'oh. Dant'oh la Sizi Gri ts'ih'un 'unt'oh, whuz un'a ndunt'oh whé 'unt'oh.

⁸ Udechoo whuts'un netsudule lubeshi 'ulh'en. Mbe la lubeshi 'ulh'en, 'en netsudule uniyalh-un 'únt'oh. Njan 'et huwa Yak'usda ooYe' ndi yun k'ut nusúya, 'et whe la netsudule be 'ut'en musai yoolhtselh ha.

⁹ Mbe la Yak'usda yé ulhtus-i bé whuzdli-un, 'en lubeshi lhe'ulh'en. Ndi Yak'usda ts'u hainzut-i, 'i be 'ilhiz wheni ts'ukhutinahl, 'ink'ez 'ilhiz wheni yulh 'unt'oh. 'Et mbene la 'i be whuzdline, 'enne 'aw lubeshi 'uhoolh'en ait'oh.

Wheni Sizi Gri unidulhne ts'iyawh lhk'ets'ootsi'

¹⁰Et ndiz un'a Yak'usda buzkeh 'ink'ez netsudule buzkeh cha t'ehunudzun: Mbe la ts'ih'un nulhe'ust'en, k'us dudulhutsin k'elhítsi', 'en Yak'usda uniyalh-un iloh 'unt'oh whe 'unt'oh.

¹¹Soo 'udechoo whe' whudit'en whuts'un ndi khuni dahts'o nja dutni, lhk'ets'ootsi', ni.

¹²Ndun dune Cain 'en k'un'a iloh. 'En ndun ntsi'-un uniyalh-un 'unt'oh 'ink'ez dudulhutsin yuzilhghi. Ndet hukwa' yinla yuzilhghi? Be 'ut'en untsi' 'ink'ez bulhutsin 'en ts'ih'un ne'ut'en, 'et hukwa' yinla.

¹³Sulhutsinke ndi yun k'ut whut'enne nohts'o dutni de, khun te nohba hócha junih.

¹⁴Neulhutsinke buk'ets'intsi', 'et huwa t'ets'oninzun dats'uzsai le'ts'int'oh 'ink'ez nats'ukhít'na' le'ts'int'oh. Mbe la dulhutsin k'elhitsi'-un, 'awhuz dazsai le'unt'oh.

¹⁵Mbe la dulhutsin ts'u dutni-un, 'en neghan-un 'unt'oh. 'Ink'ez t'oonáhzun mbe la neghan-un, 'en 'ilhiz be ts'ukhuna-i ooghu wheyooloh whe 'unt'oh.

Sizi Gri neba daja la 'et huwa be lhk'ets'utsi'-i t'ezninzun

¹⁶Sizi Gri 'en ye khuna-i neba yuladitni, 'et huwa be lhk'ets'utsi'-i t'ezninzun. 'Ink'ez wheni cha neulhutsinke be ts'úkhuna-i buba oolazdootnih huba' hoont'oh.

¹⁷'Et hoontsi' mbe la ndi yun k'ut hoonli ut'i-un whe bulhutsin 'e'dunidzit de, 'ink'ez dudzi be 'aw yugha telhe'nizil de, nts'en'a Yak'usda ye nék'entsi'-i yulh 'útít'elh? 'Et dut'en de, nts'en'a Yak'usda k'etitsi'?

¹⁸Ts'oodunneyaz 'aw khuni be za lhk'ets'utsi' uzdoon!. Soo ts'ih'un un'a ne-e'ut'en be cha lhk'ets'ootsi'.

¹⁹Njan 'et huwa la t'ets'oninzun khuni 'alha' 'unt'oh-i bulh 'uts'int'oh. 'Et de la oobut nedzi ts'ih'un 'oot'e'.

²⁰Nedzi gha neba nahisda de, Yak'usda 'on nus negha te'ninzun whe 'unt'oh, ts'iyantsuk t'eeonínzun 'et huwa.

²¹Ook'esi'ne nedzi neba nalhuhusye de, whélhts'uniljut whe Yak'usda oobut núzdilhya.

²²Di la oots'o óoka' ts'utni-i, 'i negha íyunle, ooghun-i ts'oontun 'ink'ez hoonzoo whe oonalh ne'ts'ut'en 'et huwa.

²³Ndi dughuni net'l'aídan'ai, ooYe' Sizi Gri mbe unli neba 'alha' 'oot'e' 'ink'ez lhk'ets'ootsi'. 'Et whuz un'a dughuni net'l'aídan'ai.

**Soo cho huwohle' lhane whe nus hoo'enne na'hududil'i
'uda' netoh 'uhut'en whe' hoont'oh**

²⁴Mbe la yughuni oontun-un, 'en Yak'usda yudínda 'ink'ez Yak'usda cha yulh 'unt'oh. Ndoni neyídan'ai 'en be t'ets'onínzun neyo ts'e nebulh 'unt'oh.

4 ¹Ook'esi'ne, nudúdeh-i ts'iyawh iloh nohba 'alha 'oot'e'. Ndi nududeh-i oozúlhduh Yak'usda ba ts'ih'un 'unt'oh tilah. Lhane huwhuts'it whe nus húhoo'enne yun k'ehindil 'et huwa.

²Ndai la nududeh-i Sizi Gri duyust'e be ndi yun k'ut nuseya, ni de, 'i Yak'usda ba ts'ih'un whe 'unt'oh. 'Et whe la Yak'usda ooyughi mbe unli t'ets'onínzun.

³Ts'iyai nududeh-i Sizi Gri duyust'e be ndi yun k'ut nuseya, 'aw lhudsnih de, 'aw Yak'usda bulh lhé'it'oh whe 'unt'oh. 'Et ndi nududeh-i, 'i Christ ch'az ditni-i, 'i 'unt'oh. Whusatiyalh whulhúdahts'o 'ink'ez 'uda' ndi yun k'ut hoonli whe 'unt'oh.

⁴Ts'oodunneyaz Yak'usda bulh áht'oh 'ink'ez ndunne Christ ch'az ditnine 'uda' buch'a' nulhde. Mbe la nohyudinda-un, 'en ndi yun k'ut 'unt'oh-un netsudule 'en 'unt'oh, yanus 'ultus whe 'unt'oh 'et huwa.

⁵Ndunt'ohne ndi yun k'ut whuch'e' hinli. 'Et huwa yun k'ut whut'enne buk'un'a yahalhduk 'ink'ez yun k'ut whut'enne buboohoozílhts'ai.

⁶Wheni Yak'usda ooch'e'ne ts'inli. Mbene la Yak'usda t'eninzunne, 'enne nehudits'o. Mbene la Yak'usda ooch'e' lhilohne, 'enne 'aw lhunehoozílhts'ai. 'Et njan 'et huwa nududeh-i ts'ih'un 'unt'oh-i 'ink'ez tank'us 'unt'oh-i nudúdeh-i t'ebuznínzun.

**Ts'iyanne lhk'etsi'ne, 'enne Yak'usda yé ulhtus-i bé
huwhuzdli 'ink'ez Yak'usda t'ehinínzun**

⁷Ook'esi'ne ts'iyawh lhk'ets'ootsi'. Bé lhk'ets'utsi'-i Yak'usda ts'u hált'sut whe 'unt'oh. Ts'iyanne lhk'etsi'ne, 'enne Yak'usda yé ulhtus-i bé huwhuzdli 'ink'ez Yak'usda t'ehinínzun.

⁸Mbe la dulhdune k'elhítsi'-un, Yak'usda t'enuszun whe 'unt'oh, Yak'usda 'en nek'entsi'-un 'unt'oh 'et huwa.

⁹'Aw 'ílhoghun duYe' 'en ndi yun k'uz yútilh'a'. 'En be la 'ilhiz wheni ts'ukhoona' ha. 'Et whuz un'a Yak'usda ye nék'entsi'-i yunénilhtan.

¹⁰Ndiz un'a nja duwhutni, wheni Yak'usda ook'elhts'ítsi' inle', 'et hoonts'i nek'entsi' 'ink'ez duYe' whusayálh'a' nelubeshi k'elha datitsa ha. 'I be la soo cho nets'u naítat'en.

¹¹Ook'esi'ne, 'et whuz un'a Yak'usda nek'entsi' de, wheni cha lhk'ets'ootsi' huba' hoont'oh.

Lhk'ets'utsi' de, Yak'usda neyudinda

¹²'Aw dune Yak'usda yan'enne hooloh. Lhk'ets'utsi' de, Yak'usda neyudinda 'ink'ez ye nék'entsi'-i nedzi yo soo ts'ih'un un'a lhaóodulya.

¹³Njan 'et huwa t'ets'oninzun Ndoni negha ínin'ai 'et whe bulh 'uts'int'oh 'ink'ez didut cha neyudínda.

¹⁴Ndi yun k'ut whut'enne ubutilhyis-un ha neBá duYe' whusayálh'a'. 'Et ts'ohon'en 'ink'ez howu yats'ulhduk.

¹⁵Mbe la Sizi Yak'usda ooYe' 'unt'oh ni-un, 'en Yak'usda yuyudínda 'ink'ez didut cha Yak'usda bulh 'unt'oh whé 'unt'oh.

¹⁶Ndi Yak'usda ye nék'entsi'-i t'eznanzin 'ink'ez neba 'alha' hoont'oh. Yak'usda nek'entsi'-un 'unt'oh. Mbe la bé lhk'ets'utsi'-i bulh 'únt'oh-un, 'en Yak'usda bulh 'unt'oh 'ink'ez Yak'usda yuyudínda whe 'unt'oh.

Ndiz un'a be lhk'ets'utsi'-i soo ts'ih'un un'a neba lhadúlya sulí'

¹⁷Neba nahudeh dzin 'et si nedzi oolhtus ha, 'et whuz un'a be lhk'ets'utsi'-i soo ts'ih'un un'a neba lhadúlya sulí'. Christ didut 'et dunt'oh huwa, wheni cha ndi yun k'ut 'et duts'ínt'oh 'et huwa.

¹⁸Bé lhk'ets'utsi'-i 'aw nujut ooghu hooloh. 'Et hoonts'i bé lhk'ets'utsi' soo ts'ih'un un'a lhadúlya sulí'-i, 'i nujut 'un whenaínuyukw. Nujut dzoh nunéulhdzut whe 'unt'oh. Mbe la nuljut-un, 'en bé lhk'ets'utsi'-i ooyo soo ts'ih'un un'a lhalhdit'oh whe 'unt'oh.

¹⁹Yak'usda didut 'udechoo nek'entsi' 'et huwa ook'ets'intsi'.

Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Yak'usda ook'une' ts'oot'en

²⁰Mbe la Yak'usda ook'esi'ne ni de, 'ink'ez dudulhutsin ts'udutni, 'en whuts'it-un 'unt'oh. Nts'en'a dudulhutsin yunilh'en hoonts'i yuk'elhítsi' de, Yak'usda 'aw lhuyis'en, 'ink'ez nts'en'a yuk'etitsi'?

²¹'Ink'ez ndi khuni netl'aídan'ai-i, ndiz un'a nja dúhoont'oh; mbe la Yak'usda k'entsi'-un, dudulhutsin cha k'eootsi' huba' hoont'oh.

5 ¹Mbe la Sizi, 'en Christ 'unt'oh, ooba 'alha' hoont'oh-un, 'en Yak'usda yé ulhtus-i be whuzdli-un 'unt'oh. Mbene la ndun 'ilhiz be ts'ukhutinalh-un negha óonin'ai-un, hik'entsi' de, mbene la 'en be yé ulhtus-i whuzdline, 'enne cha buk'ehootsi' huba' hoont'oh.

²Yak'usda ook'ets'intsi' 'ink'ez ooghuni ts'oontun de, 'et njan 'et huwa t'ets'oninzun Yak'usda buzkeh buk'ets'intsi'.

³Ndi ooghuni ts'oontun de, 'et whuz un'a Yak'usda ook'ets'intsi'. 'Ink'ez ndi ooghuni 'aw oogha lhúhoolna' whe ook'une' ts'oot'en.

⁴Mbene la Yak'usda yé ulhtus-i be whuzdline, 'enne ndi yun k'ut 'ut'en ntsi'-i ch'a' nilhde. Bé neba 'alha' hoont'oh-i, 'i be whuch'a' nilhde.

⁵Mbe la Sizi 'en Yak'usda ooYe' unli ooba 'alha' hoont'oh-un, 'en ndi yun k'ut 'ut'en ntsi'-i ch'a' ulhdeh.

Yak'usda duYe' dant'oh-un 'unt'oh whunénulhtun

⁶Sizi 'en Christ 'unt'oh. 'En too 'ink'ez 'uskai' be whusainya. 'Aw too be za iloh. Too 'ink'ez buzkai' be whusainya. Ndoni ts'ih'un be' hoont'oh-i 'unt'oh. 'Et huwa 'en 'uja oonalh 'óhooja.

⁷'Et tane 'enne yak'uz whuts'un bunalh 'óhooja. NeBá, 'ink'ez ndun khuni cha, 'ink'ez Ndoni cha. Ndunne tane 'ilhoghun za hinli.

⁸'Et ndi ta 'i ndi yun k'ut oonalh 'óhooja. Ndoni 'ink'ez too 'ink'ez buzkai' cha. Ndi ta 'i lhghá' 'uhudija.

⁹Dune oonalh 'óhoojane bughuni ts'ilhchoot de, Yak'usda oonalh 'óhooja-un 'on nus hooncha whe' hoont'oh, 'ink'ez ndi Yak'usda duYe' yughu yailhduk-i, 'i 'unt'oh.

¹⁰Mbe la Yak'usda ooYe' ooba 'alha' yint'oh-un, Yak'usda daja ni-un, 'et cha ooba 'alha' hoont'oh whuzdli'. Mbe Yak'usda ooba 'alha' lhe'yit'oh-un, 'en Yak'usda whuts'it ninzun. Yak'usda duYe' yughu yailhduk-un ooba 'alha' lhe'yít'oh 'et huwa.

¹¹Ndi oonalh 'óhooja-i, 'i Yak'usda 'ilhiz ts'ukhutinalh-un negha óonin'ai. Ndi 'ilhiz be ts'úkhuna-i, 'i ooYe' bulh 'únt'oh.

¹²Mbe la ooYe' ut'i-un 'ilhiz be ts'ukhuna-i ut'i whe 'unt'oh. Mbe la Yak'usda ooYe' lhit'ih-un, 'en 'aw 'ilhiz be ts'ukhuna-i lhit'ih whe 'unt'oh.

¹³Mbene la Yak'usda ooYe' boozí' ooba 'alha' yint'ohne ndowhi nohts'ó k'esguz. 'Et whe la 'ilhiz khutihnalh-un whaht'i t'eeonóhzin, 'ink'ez Yak'usda ooYe' boozí' nohba 'alha' 'oot'e' za 'ooht'e'.

Yak'usda uniyalhne, 'enne ndet oots'o hukwa' hutni-un, ts'iyawh ubudits'o

¹⁴'Et whelhts'uniljut whe oots'u tezdudli, 'et 'i 'unt'oh, ndet la hoonli oots'u hukwa' ts'utni de, hukwa' ninzun de, nedits'o.

¹⁵'Ink'ez nedits'o t'ets'oninzun de, ndet oots'o húkwa' ts'utni, ndi whutso da' oots'u húkwa' ts'utni-un, 'et nawh lhe'hoot'oh negha tíkulh.

¹⁶Mbe la bulhutsin lubeshi 'aw yuk'é dalhtisah-i 'ulh'en, yunilh'en de, Yak'usda yoodolhkut 'ink'ez 'et la nyoon lubeshi 'aw yuk'é dalhtisah 'ulh'en-un, 'en khutinalh-un yugha óota'alh. 'Et lubeshi ooghá daztisah-i cha hoonli. 'Aw 'et huba tenadondli lhduzúsn.

¹⁷Ts'ih'un be nulhe'ts'ust'en-i, 'i ts'iyawh lubeshi 'unt'oh. 'Ink'ez lubeshi ooghá daztitsah-i, 'i cha hoonli.

Mbe la Yak'usda yé ulhtus-i gha whuzdli-un, 'aw lubeshi lhe'ulh'en

¹⁸Mbe la Yak'usda yé ulhtus-i gha whuzdli-un, 'aw lubeshi lhe'ulh'en, 'et t'ets'oninzun. 'Et hoonts'i mbe la Yak'usda yé ulhtus-i gha whuzdli-un didutch'oh khudli whe 'unt'oh, 'ink'ez ntsi'-un 'aw yut'aóonalh ait'oh.

¹⁹Wheni Yak'usda bulh 'úts'int'oh t'ets'oninzun. 'Ink'ez ndi yun k'ut whut'enne, ntsi'-un ts'iyawh k'úne' bul'en.

²⁰Yak'usda ooYe' whusainya 'ink'ez t'ets'onínzun njan t'ets'onózin-un, 'et negha óonin'ai. 'Et whe la ndun 'alha' 'unt'oh-un t'eznoozeh ha. Ndun 'alha' 'unt'oh-un, 'en bulh 'uts'int'oh. OoYe' Sizi Gri 'en cha bulh 'uts'int'oh. Ndun 'en 'unt'oh soo 'alha Yak'usda 'unt'oh 'ink'ez 'ilhiz be ts'úkhuna-i unli whe 'unt'oh.

²¹Ts'oodunneyaz 'uk'eltsi-i ooch'a khahdli. 'Et ndo honeh.

Bulh Nanki 'Udustl'us John 'Uk'eyánguz-i

Hadih nohdúsní, ní John

¹Si 'utso whudilhduzuhl-un, ts'eke 'utahálti-un 'ink'ez buzkeh cha buts'ó k'e'usges. 'Enne buk'esi'. 'Aw si za iloh. Mbene la khuni 'alha' 'unt'oh-i t'eninzunne, 'enne cha buk'ehintsi'.

²Ndi khuni 'alha' 'unt'oh neyúdízdla-i, 'ink'ez 'ilhiz wheni nebulh útit'elh-i, 'i gha' dusni.

³Yak'usda neBá 'ink'ez neMoodihti Sizi Gri neBá ooYe', 'enne buts'un ye unzoo-i, ye té'ninzun-i cha, 'ink'ez nedzi whudizghel-i, 'ohwhi 'ilhiz wheni nebulh 'óot'e'. Khuni 'alha' 'unt'oh-i 'ink'ez be lhk'ets'utsi'-i bulh.

NeBá khuni netl'aídan'ai-i, lhk'ets'ootsi', ní

⁴NeBá khuni netl'aídan'ai-i, ts'ilhchoot k'un'a, whuz un'a whulohne nyuzkeh khuni 'alha' 'unt'oh-i bulh hídulh. 'Et nawhus'ai whe tube hoonúst'i'.

⁵'Ink'ez ts'eke 'andit nts'u tédusdlih. 'Aw khuni yugha né'ulh'ai-i, 'andidi be nts'ó k'eusges iloh. Ndi khuni 'udechoo whuts'un t'ezninzun. Lhk'ets'ootsi', ní.

⁶Ndai la khuni yugha néulh'a oogha nuts'óodilh huba' hoont'oh. Ndi 'i bé lhk'ets'utsi'-i, 'i 'unt'oh. 'Udechoo whuts'un dahts'o ndi khuni yugha néulh'a, 'i ooghá nohdilh huba' hoont'oh.

Lhane dune nana'áhne yun k'éhindil, 'et huwa khahdli

⁷Lhane dune nana'áhne yun k'éhindil 'et huwa. Ndunt'ohne 'aw Sizi Gri ndi yun k'ut duyust'e be nuséya lhuhudusni. Mbe la ndunt'oh-un, 'en dune nana'ah-un 'unt'oh 'ink'ez Christ ch'az ditni-un cha 'unt'oh.

⁸Nohnich'oh khahdli! Ndai la 'ut'en beni 'uts'it'en-i ninta ts'ooelh whuch'a. 'Et de la soo cho neba 'uk'elha hóle'.

⁹Mbe la ninta 'ut'ih-un 'ink'ez Christ khuni be ooghu yaduk-i, 'aw lhuyóotun de, 'aw Yak'usda cha lhít'ih. Mbe la ndi Christ ooghu yaduk-i yoontun de, neBá duYe' bulh nahúlt'oh ubut'i whé 'unt'oh.